

МОДУЛЬ 9

Аргументативний лист-звернення

Пишемо
есе

У цьому модулі ви отримаєте методичні інструменти, як навчити учнів і учениць:

- визначати й досліджувати різні цільові аудиторії;
- формулювати цілі обговорення соціально важливих питань;
- добирати факти, приклади, коментарі, щоб підсилити свої аргументи для ефективної комунікації з цільовою аудиторією;
- писати аргументативний лист-звернення, який виконує низку завдань: знайомить аудиторію з проблемною темою, пропонує план дій, використовує авторитетні джерела інформації та експертні думки для переконання аудиторії й спонукання її до дії;
- аргументовано оцінювати роботи одне одного;
- вносити правки з огляду на власні оцінки й ті, що дали інші учні та учениці.

Окрім цього, у модулі дуже важливе ваше активне доєднання до створення аргументативного листа-звернення. Налаштуйтеся на співтворчість із вашими учнями й ученицями. У цьому блоці саме ваш лист має стати прикладом для учнівства.

Опис методики (ОР, Мета)

У цьому циклі занять учні й учениці навчатимуться досліджувати запити аудиторії, до якої будуть звертатись у своїх есе. Від цього буде залежати чіткість формулювання тези, а також добірки влучних прикладів, фактологічних даних з різних достовірних джерел.

Спираючись на навички аргументування, які учнівство набуло під час попередніх занять, ви зможете разом дослідити, як взаємопов'язана теза (твердження) листа з інтересами аудиторії, до якої ви будете звертатись.

Спершу дослідіть поняття цільової аудиторії та мовні засоби, які ми використовуємо, щоб «достукатися» до кожної соціальної групи. Далі ознайомте учнів і учениць зі списком проблемних питань. Запропонуйте обрати цікаву для них тему.

Запропонуйте учням і ученицям використати графічні опорні схеми для дослідження в малих групах обраних проблемних питань.

Далі в невеликих групах, самостійно або в класі, учні й учениці мають сформулювати тезу до проблеми, яка є влучною для їхньої цільової аудиторії, визначити тип доказів, необхідних для роз'яснення проблеми та спонукання аудиторії до дій.

Після цього учні й учениці пишуть аргументативний лист-звернення, закликаючи аудиторію до певних дій. Далі запропонуйте зачитати роботи одне одного, щоб оцінити зміст аргументів і внести власні пропозиції щодо поліпшення текстів.

Зрештою, після редагування допоможіть учням і ученицям надіслати фінальні варіанти листів (написані від руки чи видруковані) реальній цільовій аудиторії.

Наприклад, запропонуйте написати аргументативний лист-звернення до Міністерства освіти і науки України. Його можна надіслати поштою або на електронну адресу. Так ви продемонструєте учнівству практичну реалізацію знань і навичок із цього модуля.

Інструкція для вчительства, орієнтовний час виконання вправи, варіанти використання

1

Визначаємось і досліджуємо

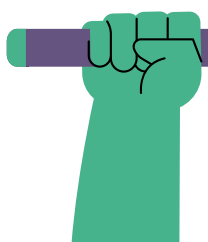
- На цьому занятті учні й учениці обирають актуальне проблемне питання чи тему, яка їм цікава, та розпочинають її досліджувати. Якщо ви запланували роботу в групах, об'єднайте учнів і учениць навколо спільної теми. Поясніть, які етапи їх очікують і як ви будете супроводжувати їх під час цієї взаємодії.
- Поцікавтесь, чому учні й учениці обрали те чи інше проблемне питання або тему. Що вони очікують дізнатися про неї на цьому уроці?
- Нагадайте учням і ученицям, що якісний опис проблемного питання Теза (твердження) починається з дослідження достовірних джерел інформації (слайд 15), з яких ми обираємо факти, приклади та дізнаємось запити цільової аудиторії, до якої будемо звертатися в есе. Закцентуйте: що більше учні й учениці вивчатимуть проблемне питання, то глибше ставатимуть їхні розуміння та сприйняття.
- Далі запропонуйте вправу «Стіл Етвуд», але використовуйте повний текст замість фрагментів. Роздайте учням і ученицям добірку текстів на цю тему та нотатник для записування думок.
- Поясніть важливість нотатника на своєму прикладі. Розкажіть про факти й приклади, які ви додали у свій учительський нотатник. Далі разом розпочніть читати текст. Попросіть учнів і учениць прочитати та заповнити тільки перші два рядки нотатника (слайд 15). *(На наступних етапах учні й учениці вдаватимуться до нотатника та статей, щоб визначити свою аудиторію, цілі й аргументи для формального есе.)*

2

Аналізуємо приклади формального есе

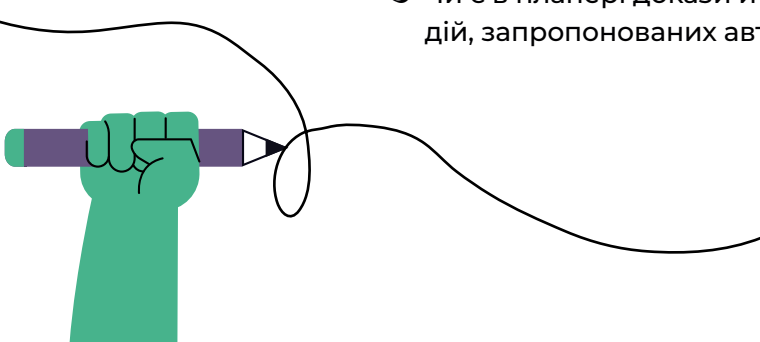
- Згрупуйте учнів і учениць по двоє чи троє та попросіть зачитати перші два рядки зі своїх нотатників. Далі вони мають обговорити знайдені докази, приклади чи фактологічні дані з текстів. Учні й учениці вносять нову інформацію у свої нотатники, враховуючи результати обговорення в групах. Заохочуйте учнівство ділитися ідеями, думками й прикладами вголос, адже це допоможе всім у написанні формальних есе.
- Загальне обговорення: попросіть учнів і учениць розказати про докази, які були для них несподіваними, налаштували на роздуми або які підтвердили те, що вони знали до цього. Інші учні й учениці додають нову інформацію у свої нотатники. Запитайте в учнів і учениць, чому вони обрали різні варіанти доказів.

- Нагадайте учням і ученицям про нотатник та докази, які вони зібрали під час дослідження теми. Закцентуйте, що вони вчаться писати формальні есе, щоб згодом впливати на якісні зміни в суспільстві. Далі згрупуйте учнів і учениць у пари та запропонуйте проаналізувати по два приклади аргументативних листів-звернень, написаних учнями 4 і 5 класів.
- Роздайте учнівству зразки листів-звернень і маркери для роботи з текстом. Покажіть, як працювати з текстом чи його елементами. Дайте завдання для самостійної роботи: учні й учениці мають визначити та позначити в тексті такі елементи:
  - тза (твердження);
  - аргументи-звернення автора / авторки до аудиторії;
  - докази: фактологічні дані чи приклади;
  - слова-помічники;
  - коментарі, які пов'язують наведені докази.
- (Слайд 17) Використовуючи уточнювальні запитання, допоможіть учням і ученицям зрозуміти детально інформацію про цільову аудиторію, загальну інформацію щодо теми, наведені в тексті дані та приклади, що підсилюють тезу, а також дії, які пропонує автор чи авторка.

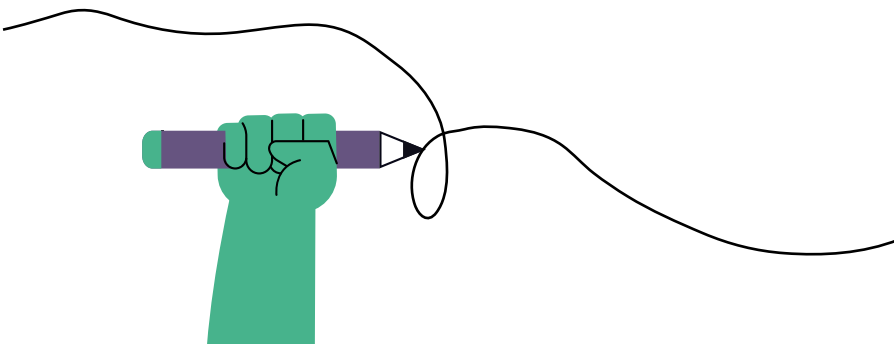
Плануємо аргументативний лист-звернення

- Скажіть, що сьогоднішнє заняття присвячено плануванню написання аргументативного листа-звернення. Роздайте учнівству планери.
- Попросіть учнів і учениць заповнити перший та другий рядки планера (слайд 19). Запропонуйте їм коротко обговорити цільову аудиторію, яку вони обрали, і їхнє ставлення до запропонованих дій.
- Зверніть увагу учнів і учениць, що автори та авторки листів-прикладів використовували джерела, яким довіряє саме ця цільова аудиторія. Вони також використали дані й приклади, що допомогли їм визначитися, які дії запропонувати аудиторії.
- Тепер попросіть учнів і учениць знову взяти свої нотатники та прочитати приклади й дані, які вони знайшли. Попросіть їх підкреслити ті з них, які найбільше відповідають запитам їхньої цільової аудиторії. Окремо виділіть те, про що аудиторії може бути вже відомо.
- Продемонструйте, як це робити, на прикладі свого нотатника й проговоріть власні міркування. Оберіть кілька охочих поділитися своїми прикладами. Запропонуйте учням і ученицям поміркувати про аналіз запитів їхніх аудиторій.
- Опісля знову попросіть учнівство взяти планери й заповнити третій та четвертий рядки. Попросіть учнів і учениць допомогти вам перевірити, чи підходять вашій аудиторії ті дані та приклади, які ви обрали, чи будуть вони спонукати її до дій. Спитайте в учнів і учениць, чи взяли б вони до уваги те, що аудиторія вже знає з цієї теми? Які докази вони планують обрати?
- Після заповнення планерів учні й учениці розпочинають обговорювати роботи одне одного. Розподіліть їх у групи по дві чи три особи. Попросіть прочитати планери своїх партнерів і партнерок та відповісти на такі запитання:
  - Чи доречно підібрано докази до інтересів аудиторії?
  - Чи може ця аудиторія дійсно впровадити зміни, які пропонує автор / авторка?
  - Чи є в планері докази й приклади, які б спонукали аудиторію до дій, запропонованих автором чи авторкою?

- Залежно від навичок письма ваших учнів і учениць це завдання може тривати один чи два уроки.
- Запропонуйте учням і ученицям знову переглянути приклади листів, які вони вже аналізували. Нагадайте їм про формат аргументативного листа-звернення і слова-помічники для написання прикладів на підтвердження даних.
- Розмістіть у вільному доступі допоміжні питання для перевірки себе й інших так, щоб учні та учениці могли використовувати їх під час роботи над написанням першого варіанта чернетки (слайд 21).
- Дайте учням і ученицям достатньо часу для написання першого варіанта чернетки.

- Запропонуйте учням і ученицям перевірити власні чернетки, використовуючи запитання на слайді 21.
- Опісля дайте час на повторне опрацювання аргументативних листів-звернень.
- Коли вони повністю перевірять аргументативний лист-звернення і підготують його до відправлення, допоможіть учнівству надіслати його поштою або на електронну адресу.
- Через кілька днів поцікайтесь, чи дійшли листи до адресатів і чи була реакція аудиторії щодо запропонованих дій.

Підготовка до уроку

Для виконання вправи необхідно видрукувати для кожного учня / кожної учениці:

- [нотатник.](#)

Матеріали для вчительства:

Збірка текстів:

- [тексти про медичний канабіс.](#)

Матеріали для роботи в класі:

- [нотатник;](#)
- [планер;](#)
- ватман;
- маркери;
- фломастери.

Цифрові ресурси:

- [презентація.](#)

Рефлексія і нотатки для вчительства

(питання для роздумів)

- Які організаційні рішення мені потрібно ухвалити, перш ніж розпочинати цей цикл занять?
- Як я «поділю» цей модуль, щоб він був органічно поєднаний з моїм навчальним планом чи краще відповідав навчальним потребам моїх учнів і учениць?
- Що вже вміють мої учні й учениці? Якої підтримки вони можуть потребувати від мене, коли ухвалюватимуть самостійні рішення?
- Як навички з цього циклу занять допоможуть моїм учням і ученицям у майбутньому?
- З огляду на те, що я вже знаю про те, як мої учні й учениці вміють писати есе, які ще матеріали, інструменти, ресурси можуть їм знадобитися для виконання завдання?

- Як я організую роботу в групі й у парах? У який спосіб мені краще формувати групи?
- Як я можу зробити обговорення суспільно значущих тем цікавим моїм учням і ученицям? Як ще я можу підштовхнути учнівство до роздумів про потенційні цільові аудиторії?
- Яку тему я оберу для свого есе, яке писатиму разом з учнями й ученицями? Що їм варто знати про те, як я ухвалюю рішення щодо написання мого есе?